

ED-013

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 Academic Leadership of Administrators Affecting Learning Organization Of School Under Yasothon Primary Educational Service Area Office 1

สุระเกียรติ์ อัจหนองหว้า^{1,*}, และ คันธทรัพย์ ชมพูพาทย์²

Surakiat Ajnongwa¹, and Canthasap Chomphupart²

^{1,2}มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

^{1,2}Roi Et Rajabhat University

*Corresponding author's email: 66918102021@reru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 2) เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 3) เพื่อศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 4) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 จำนวน 310 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร 28 คน และครู 282 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) 0.831 ถึง 0.953 แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.996 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และสร้างสมการเพื่อ พยากรณ์ตัวแปรตาม โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยโสธร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายโสธร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง (r_{xy} อยู่ระหว่าง .472 – .813) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 สามารถพยากรณ์ความแปรปรวน ได้ร้อยละ 62.60 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 โดยใช้คะแนนดิบ

$$Y = 1.154 + .765X$$

สมการพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z'y = .791X$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, องค์กรแห่งการเรียนรู้, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1

ABSTRACT

The purpose of this research was fourfold (1) to study the level of academic leadership Of Administrators under Yasothon Primary Educational Service Area Office 1. (2) to study the level Learning Organization of School under Yasothon Primary Educational Service Area Office 1. (3) to study the level the relationship between academic leadership of Administrators and Learning Organization of School under Yasothon Primary Educational Service Area Office 1. and (4) to study the level the predictive influence of academic leadership Of Administrators on the formation of Learning Organization of School under Yasothon Primary Educational Service Area Office 1. The sample comprised 310 participants, including 28 administrators and 282 teachers from schools under the Yasothon Primary Educational Service Area Office 1. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire with Cronbach's Alpha coefficients ranging from 0.831 to 0.953, and an overall reliability of 0.996.

Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, Pearson’s product-moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The findings revealed that

(1) the overall academic leadership of administrators was at the highest level.

(2) the overall level as learning organizations of schools was also at the highest level.

(3) there was a statistically significant and strong positive correlation (r_{xy} ranging from 0.472 to 0.813, $p < .01$) between academic leadership and the development of learning organizations.

(4) academic leadership significantly predicted the variance in learning organization development at a statistically significant level ($p < .01$), accounting for 62.60% of the variance.

The predictive equations were as follows:

Raw score equation: $Y = 1.154 + 0.765X$.

Standardized score equation: $Z'y = 0.791X$.

Keywords: Academic Leadership, Learning Organization, Yasothon Primary Educational Service Area Office 1

บทนำ

การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุดเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหารโรงเรียนคณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ความเข้าใจให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดแนวทางปฏิบัติการประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง งานวิชาการของโรงเรียนประกอบด้วยงานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก ซึ่งโรงเรียนจะต้องสร้างหลักสูตรของตนเอง ดังนั้นครูจะต้องทำหน้าที่ในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยภาวะผู้นำทางวิชาการ การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการกระบวนการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดผลประเมินผล สื่อและแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษานับว่ามีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาและความจำเป็นของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552, 9)

ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครู ทำให้ผู้ร่วมงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเชื่อมั่น ยอมรับ ศรัทธาและร่วมใจปฏิบัติงาน โดยผู้นำ

ทางวิชาการนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตนเอง พัฒนางานด้านวิชาการให้ประสบความสำเร็จ ซึ่ง บุญพา พรหมณะ(2559) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการของผู้บริหารในสถานศึกษาในการชี้แนะ ส่งเสริม สนับสนุนและโน้มน้าว จูงใจในการพัฒนางานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดภารกิจของโรงเรียน การพัฒนาการเรียนการสอน การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร และการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

ในปัจจุบันการแข่งขันด้วยการสร้างนวัตกรรมเป็นปัจจัยหลักสำหรับการนำมาใช้เป็นพลังในการขับเคลื่อนองค์กร การสร้างนวัตกรรมนั้นต้องอาศัยความรู้ เพราะความรู้ นั้น ยิ่งสร้างขึ้นจะยิ่งงอกงามอยู่ในสภาพที่ว่ายิ่งใช้ยิ่งงอกงาม ในทางกลับกันการสร้างความมั่นคงจากทรัพยากรธรรมชาติ ทุน และแรงงานหากยิ่งสร้างจะยิ่งร่อยหลอไป จัดอยู่ในสภาพที่ว่ายิ่งใช้แล้วหมดไป "องค์กรแห่งการเรียนรู้" เป็นองค์กรที่มีการสร้างช่องทางให้เกิดการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกันภายในระหว่างบุคลากร ควบคู่ไปกับการรับความรู้จากภายนอก ดังนั้น การพัฒนาสถานศึกษาตามแนวทางที่จะสร้างความมั่นคงได้อย่างต่อเนื่องนั้น จะต้องใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญในทรัพยากรบุคคลและทรัพย์สินทางปัญญา มาสร้างสรรค์ให้เกิดการเรียนรู้และความสามารถให้กับสถานศึกษาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสถานศึกษา จึงจะถือได้ว่าเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนให้กับสถานศึกษา โดยมีการกำหนดพระราชกฤษฎีกาการระบุในมาตราที่ 11 และบุไว้ตอนหนึ่งว่า “ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาให้ มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อยู่เสมอ” การจัดการศึกษาให้กับประชาชนโดยให้มีพัฒนาการในทุกด้านอย่างสมดุล โดยการพัฒนาบุคคลแบบองค์รวม ซึ่งหมายถึง การพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้เป็นไปอย่างเต็มศักยภาพสถานศึกษาจึงมีภารกิจที่จะต้องจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน ให้นักเรียนมีคุณภาพทัดเทียมกับนานาชาติประเทศ การที่จะทำให้โรงเรียนมีคุณภาพต้องอาศัยการบริหารงานด้านต่างๆ ในโรงเรียน โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่รวมภารกิจหลักของหน่วยงาน หรือสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงปรัชญาจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้บริหารซึ่งได้แก่นักเรียนหรือบุคคลในชุมชนได้รับการพัฒนาตนเองด้านความรู้ เจตคติและทักษะในศาสตร์ต่างๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา(ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2553, 1) หากองค์กรไม่มีความเป็น "องค์กรแห่งการเรียนรู้" (Learning Organization) จะเกิดปัญหาหลายประการ ซึ่งอาจกระทบต่อทั้งประสิทธิภาพในการทำงาน การปรับตัว และความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว องค์กรที่ไม่ส่งเสริมการเรียนรู้จะขาดความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง เช่น เทคโนโลยีใหม่ พฤติกรรมลูกค้าที่เปลี่ยนไป หรือการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น (Senge, P. M. ,1990)

จากปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาครูเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผลการวิเคราะห์พบว่าประเด็นที่เกี่ยวข้องคือ “ผู้บริหารสถานศึกษาขาดความเป็นผู้นำทางวิชาการ” สอดคล้องกับงานวิจัยของมูลนิธิ The Asia Foundation ซึ่งได้ทำการวิจัย เรื่อง จากความท้าทายสู่คุณภาพการศึกษาของประเทศไทย สสำรวจกลุ่ม

ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 189 คน และผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 85 คน ซึ่งผลการวิจัยที่เสนอมายืนยันชัดเจนว่า “ปัญหาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) 1) ผู้บริหารการศึกษาเผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งผู้บริหารคนเดียวกัน เมื่อย้ายไปโรงเรียนที่มีบริบทที่แตกต่างกัน จะต้องปรับตัวเองค่อนข้างมากเพื่อให้เข้ากับบริบทนั้น 2) เกิดจากความซับซ้อนของงาน จากเดิมที่เคยทำหน้าที่ครู ดูแลห้องเรียน ซึ่งถือเป็นงานที่ยากและท้าทาย เมื่อขึ้นมาเป็นผู้บริหารยังมีงานต่างๆ ที่ยากและท้าทายอีกมากมาย โดยเฉพาะการบริหารบุคคล หากมีจำนวนครูมากปัญหาจะมากขึ้น รวมถึงปัญหาอื่นๆ ในโรงเรียนที่ต้องแก้ไข นอกจากนี้ยังจะต้องหาเวลาในการพัฒนาตนเอง พัฒนาครู และพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปัญหาความซับซ้อนเหล่านี้ พบว่า หากมีภาวะผู้นำทางวิชาการจะส่งผลทำให้เกิดการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา และขจัดปัญหาให้หมดไป จากการศึกษา กัญญนันท์ สิริคุปต์ธรรานนท์ (2566: 289-290), นภัสวรรณ นันโท และหทัย น้อยสมบัติ (2561: 111), ปิยะวรรณ แววรรณจิตต และคณะ (2561: 1-2), นิรมล คงประจักษ์ (2561: 159-160), ธาดา วิภยวราภรณ์ (2565: ก), สุชาติ สืบทอง (2564: ค), สุชาติ พันธุ์ก้อม (2563: II), สุกฤตา วัฒนเกษมสกุล (2562: 3), จิรารวรรณ แซ่ย่อง (2561: ง), ชัชพล ธรรมมา (2561: ง), เดวิทและโทมัส (Davis & Thomas, 1989), แอนเดอร์สัน (Anderson, 2000), โจเซฟ (Joseph, 2000), โอ ดอนเนลและไวท์ (O'Donnel & White, 2005) เรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ทั้งในประเทศและในต่างประเทศ พบว่ามีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และ 0.05

ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีความต้องการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและให้ได้มาตรฐาน การศึกษา การบริหารงานจึงเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพประกอบกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ที่กล่าวมา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการจะสามารถช่วยพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ให้ไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษาในด้านต่างๆ จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 ว่าอยู่ระดับใด และเพื่อให้ทราบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ เพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การวางแผนดำเนินงานวิชาการ และพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และแนวการปรับปรุงการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายโสธร เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่กับการเป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร จากแนวคิดของนักวิชาการและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ 5 องค์ประกอบคือ คือ 1) ด้านการกำหนดเป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน 2) ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน 3) ด้านการนิเทศติดตามการสอนของครูและความก้าวหน้า ของนักเรียน 4) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ 5) ด้านการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา จากแนวคิดของ นักวิชาการและงานวิจัยได้ 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านความเชี่ยวชาญของบุคคล 2) ด้านแบบแผนทาง ความคิด 3) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) ด้านการเรียนรู้เป็นทีม 5) การคิดเชิงระบบ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนด วิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้ 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,528 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 136 คน และครูจำนวน 1,392 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. 2566: ออนไลน์)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 310 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 28 คน และครู จำนวน 282 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งออก เป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามกรอบที่สังเคราะห์ได้

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามกรอบที่สังเคราะห์ได้

วิธีรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ถึงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูด้วยตนเองเพื่อชี้แจงรายละเอียดและความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม จำนวน 322 ชุด

3.นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ก่อนนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ และนำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ และหาร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายโสธร เขต 1 โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลผล โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายตามเกณฑ์การพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2553 : 144)
3. วิเคราะห์ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายโสธร เขต 1 โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลผล โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายตามเกณฑ์การพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2553 : 144)
4. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายโสธร เขต 1 โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง โดยนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556: 137)
5. การวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายโสธร เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อดูว่าตัวแปรพยากรณ์ใดที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา และสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด. 2541 : 143-176)

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายโสธร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านด้านการกำหนดเป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศติดตามการสอนของครูและความก้าวหน้าของนักเรียน
2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายโสธร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดย

ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความเชี่ยวชาญของบุคคล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการเรียนรู้เป็นทีม

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับสูง ($r_{xy} = .791^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง (r_{xy} อยู่ระหว่าง .472 –.813) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสามารถพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 ร้อยละ 62.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมการพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 โดยใช้คะแนนดิบ

$$Y = 1.154 + .765X$$

สมการพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z_y = .791X$$

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 โดยรวม

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการกำหนดเป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน	4.53	.39	มากที่สุด	1
2. ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน	4.50	.58	มาก	2
3. ด้านการนิเทศติดตามการสอนของครูและ ความก้าวหน้าของนักเรียน	4.47	.59	มาก	5
4. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้	4.48	.57	มาก	4
5. ด้านการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ	4.48	.44	มาก	3
โดยรวม	4.51	.57	มากที่สุด	

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 โดยรวม

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านความเชี่ยวชาญของบุคคล	4.59	.59	มากที่สุด	2
2. ด้านแบบแผนทางความคิด	4.57	.57	มากที่สุด	4
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.61	.57	มากที่สุด	1
4. ด้านการเรียนรู้เป็นทีม	4.56	.57	มากที่สุด	5
5. ด้านการคิดเชิงระบบ	4.57	.59	มากที่สุด	3
โดยรวม	4.60	.55	มากที่สุด	

ตารางที่ 3 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการ
เรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	y	ระดับ ความสัมพันธ์
X_1	1.000	-	-	-	-	.472**	ปานกลาง
X_2	.588**	1	-	-	-	.758**	สูง
X_3	.577**	.933**	1	-	-	.800**	สูง
X_4	.575**	.945**	.922**	1	-	.813**	สูงมาก
X_5	.324**	.596**	.598**	.596**	1	.486**	ปานกลาง
x	-	-	-	-	-	.791**	สูง

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน เพื่อค้นหาตัวแปรที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่ง
การเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1

โมเดล	ตัวแปรพยากรณ์	R	R^2	F	P
1	X	.791	.626	536.556**	.000

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1

ตัวแปรพยากรณ์	B	S.E. _b	β	t	p-value
X	.765	.033	.791	23.164	.000

R = .791, R² = .626, a = .625, S.E._y = .337

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 ผู้วิจัยได้พบข้อประเด็นที่น่าสนใจ และนำมาอภิปรายและนำเสนอต่อไปนี้

1.ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาลำต่ำ ได้แก่ ด้านการกำหนดเป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน ด้านการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ และด้านการนิเทศติดตามการสอนของครูและความก้าวหน้าของนักเรียน โดยเฉพาะด้านการกำหนดเป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ ทิศทาง การบริหารงานอันเกิดจากการวิเคราะห์สถานการณ์ วางแผนอย่างมีกลยุทธ์ กำหนดแนวปฏิบัติในการพัฒนาโรงเรียน ภารกิจของสถานศึกษา อำนวยความสะดวกในการพัฒนา สื่อสารกับบุคลากรเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการร่วมมือกันปฏิบัติและเพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุผล ตรงตามที่ Hallinger and Heck (1996) ได้ระบุวิสัยทัศน์และเป้าหมายว่าเป็นเครื่องมือที่มีผลกระทบสูงสุดที่ผู้นำโรงเรียนใช้ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้

2.การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาลำต่ำ ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านความเชี่ยวชาญของบุคคล ด้านการคิดเชิงระบบ ด้านแบบแผนทางความคิด และ ด้านการเรียนรู้เป็นทีม โดยเฉพาะด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หากสมาชิกทุกคนในองค์กรได้แลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ เกิดความปรารถนาที่จะเห็นภาพในอนาคตขององค์กรร่วมกันขับเคลื่อนภารกิจทุกอย่างให้สู่เป้าหมายเดียวกัน และมีความรัก ความห่วงใยซึ่งกันและกัน Senge (2006: 7) ได้ระบุด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ว่าเป็นการที่บุคคลมีการแลกเปลี่ยนความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อกัน การมีวิสัยทัศน์ร่วมเกิดจากการที่แต่ละคนรับฟังซึ่งกัน

และกัน โดยที่แต่ละคนจะแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ส่วนบุคคล และให้เหตุผลซึ่งกันและกันเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการทำ และสิ่งที่เป็นไปได้ โดยมีจุดหมายในการผลักดันให้ทุกคนมีข้อสัญญาหรือพันธกิจโดยอาศัยพื้นฐานจากการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับที่สูง ($r_{xy} = .791^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับสูงสุด คือ ด้านการเรียนรู้เป็นทีม รองลงมาคือ ด้านการนิเทศติดตามการสอนของครูและความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน ด้านการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ และ ด้านการกำหนดเป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน จากผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จทางด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นั้นมีองค์ประกอบสำคัญของความสำเร็จในอันดับต้น ๆ นั่นคือ เป็นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีองค์กรที่มีการทำงานเป็นทีม เพราะการทำงานเป็นทีมช่วยเสริมศักยภาพของแต่ละบุคคล และทำให้งานสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกฤตา วัฒนเกษมสกุล (2562: 3) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ยะลา เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy}=.905$)

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสามารถพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 ได้ร้อยละ 62.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราวรรณ แซ่ย่อง (2561: ง) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนและองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของโรงเรียนจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนและองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน และองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 โดยรวมอยู่ใน

ระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน และองค์การ
แห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 13 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน (x_11) ด้าน
การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (x_13) ด้านการเรียนรู้เป็นทีม (x_24) และด้านความคิดเชิงระบบ (x_25)
สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
13 โดยรวมกันได้ ร้อยละ 54.50

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารด้านการนิเทศติดตามการสอน
ของครูและความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้บริหารควรตรวจสอบ
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ซึ่งเป็นการติดตามชี้แนะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ให้คำปรึกษาและ
คำแนะนำแก่ครูเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด สอดคล้องกับเป้าหมาย
ด้านวิชาการของโรงเรียนและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ติดตามการพัฒนา
คุณภาพนักเรียน การรวบรวมและสรุปรายงานข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายงานต่อผู้ปกครอง
นักเรียน

1.2 จากการวิจัยพบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชายโสร เขต 1 ด้านการเรียนรู้เป็นทีม มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้บริหาร
ควรให้ความสำคัญกับด้านการเรียนรู้เป็นทีม การทำงานเป็นทีมไม่ใช่แค่การรวมคนมาทำงานร่วมกัน แต่คือ
การสร้างพลังร่วมในการคิด การตัดสินใจ และการลงมือปฏิบัติ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของงานและ
ความสำเร็จอย่างยั่งยืนขององค์กร

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลเฉพาะสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชายโสร เขต 1 กำหนดตัวแปรตามแนวคิดที่กำหนดไว้ จึงควรมีการวิจัยโดยใช้แนวคิดทฤษฎีอื่นๆ
ซึ่งอาจมีตัวแปรที่แตกต่างกันไปเพื่อจะได้ข้อมูลในมิติอื่นที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับ
การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาได้อย่างรอบด้าน ในครั้งต่อไปควรเก็บข้อมูลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีความครอบคลุมสถานศึกษาให้มากที่สุด
เพื่อให้เห็นภาพรวมของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา
ซึ่งจะเกิดประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านต่าง ๆ ไม่เพียงแต่ตัวแปรของด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับตัวแปรที่มีการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและโรงเรียนต่อไป

2.3 งานวิจัยนี้พบว่าด้านการเรียนรู้เป็นทีม ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษามากที่สุด จึงควรศึกษาเชิงลึก ว่าเหตุใดด้านการเรียนรู้เป็นทีมจึงส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษามากที่สุด ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัญญนันท์ สิริคุปต์ธรานนท์. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *วารสารวิจัยธรรมศึกษา*. 6 (1), 289-290.
- กรองกาญจน์ อรุณเมฆ. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. *วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 16
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ทศวรรษที่สองของการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2552. *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ซัชพล ธรรมมา. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2*. *ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยบูรพา, 7-8
- ธาดา วิภัยวารณณ์ อุไรรัตน์ แยมชุตติ วิเชียร อินทรสมพันธ์. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงเทพมหานคร*. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี*. หน้า 8.
- บุญพา พรหมณะ. (2559). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา],
- บุญชม ศรีสะอาดและคณะ. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- ปิยะวรรณ แววรรณจิตต์ และคณะ. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตทุ่งครุ. *วารสารบริหารการศึกษา มศว.* 15 (29),1-2.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร.
- นภัสวรรณ นันโท และหทัย น้อยสมบัติ. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2. *วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม.* 13(1). 110-111
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธาเขต 1. (2562). *จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาปีการศึกษา 2561.*(ออนไลน์). แหล่งที่มา: https://data.bopp-bec.info/emis/person-all-sum-list.php?Area_CODE=3501.
- สุชาติ พันธุ์ก้อม. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22. *ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 72*
- สุกฤตา วัฒนเกษมสกุล. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา*
- Anderson. C.A.D. (2000). The Importance of Instructional Leadership Behavior as Perceived by Middle School Teacher, Middle School Principal, and Educational Leadership Professors. Ed.D. Dissertation, Faculty of Graduate School, University of Georgia.
- David, G.A. & Thomas, M.A. (1989). *Effective School and Effective Teacher.* Boston: Allyn and Bacon.
- Hallinger, E., & Heck, S. (1996). *Educational leadership: culture and diversity.* Gateshead: Athenaeum Press.
- Joseph, Claudet. (2000). "Integrating School Leadership Knowledge and Practice Using Multimedia Technology: Linking National Standard, Assessment, and Professional Development," *Journal of Personnel Evaluation in Education.* 16(1), pp. 29 - 43.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement,* 30(3), 607–610.
- Leithwood, K. (2006) *Teacher working conditions that matter: evidence for change.* Toronto: Elementary Teachers' Federation of Ontario.

Murphy, J. (1990). Instructional Leadership: Focus on Curriculum responsibilities .NASSP
Bulletin, 13(1): 115-123.

O'Donnel, R.J. & White, G. P. (2005). Within the accountability era: Principls
Instructional leadership behaviors and student achievement. NASSP Bulletin.

Senge, P.(2006). The fifth discipline. London: Century Business.